

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๐๒
วันอังคาร ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนิติ์ สืบเสณี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปรกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ รำรื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักการนิติการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ
๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้ออรอด
๒. นางชื่นสมน นิเวทวงศ์
๓. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับการเสนอชื่อกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นกรรมาธิการวิสามัญในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ และนายธนวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง เป็นกรรมาธิการวิสามัญในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

จากนั้น ที่ประชุมมีการหารือเกี่ยวกับระยะเวลาการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริต และประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และต้องทำให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และเมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอตามวรรคหนึ่งเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันพ้นจากตำแหน่ง แต่ต้องไม่ช้ากว่าวันพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา ๒๖๓” หากพิจารณาตามมาตรา ๒๖๗ วรรคสอง จะตีความได้ว่าเมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิบฉบับแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องพ้นจากตำแหน่ง

อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ บัญญัติว่า “เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา ถ้าศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง หรือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ให้แจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนสิบเอ็ดคนประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญหรือประธานองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย ฝ่ายละห้าคน เพื่อพิจารณาแล้วเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อให้ความเห็นชอบ ถ้าสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไปในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่ถึงสองในสามดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบตามร่างที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑” เห็นว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังคงต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่แม้ว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิบฉบับแล้วก็ตาม แต่ต้องไม่ช้ากว่าวันพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๓ ดังนั้น ภารกิจของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่ได้เสร็จสิ้นเมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิบฉบับ แต่ภารกิจของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะเสร็จสิ้นก็ต่อเมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิบฉบับประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ประเด็นที่ควรพิจารณา คือ หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไปตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยังมีอำนาจในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ตกไปหรือไม่ เพราะรัฐธรรมนูญไม่ได้ให้อำนาจดังกล่าวไว้ แต่การจะตั้งคณะกรรมการขึ้นมาใหม่เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญก็อาจไม่เหมาะสมเท่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหลายคนมีความเห็นว่า หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ก็ไม่ควรกลับมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอีกต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป อาจถือได้ว่ามีเหตุจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ แต่หากพระมหากษัตริย์ทรงไม่เห็นชอบและทรงใช้อำนาจยับยั้ง (veto) เหตุแห่งการตกไปของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ไม่ใช่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิบฉบับประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว

ต่อจากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๒๐๑/๑ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๒๐๑/๑

“มาตรา ๒๐๑/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๕/๑๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า มาตรา ๑๐๕/๑๙ เป็นฐานความผิดในเรื่องใด และฐานความผิดดังกล่าวได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ และมีการกำหนดโทษไว้อย่างไร

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ เป็นเรื่องการห้ามดำเนินการในลักษณะที่จะเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์หลังจากพ้นจากตำแหน่งเป็นระยะเวลาสองปี

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า มีการบัญญัติเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไว้ในมาตรา ๑๐๐ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยในกฎหมายดังกล่าวนั้นนอกจากเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วยังรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า อัตราโทษในร่างมาตรา ๒๐๑/๑ ควรปรับอัตราโทษลดลงหรือไม่ เนื่องจากกรณีตามร่างมาตรา ๒๐๑/๑ เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า แม้กรณีตามร่างมาตรา ๒๐๑/๑ เป็นกรณีที่พ้นจากตำแหน่งแล้ว แต่ภายในระยะเวลาสองปีนับจากวันที่พ้นจากตำแหน่งยังได้รับคำตอบแทนจากรัฐอยู่จึงควรให้มีอัตราโทษเท่ากับขณะที่ดำรงตำแหน่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๐๑/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๐๒

“มาตรา ๒๐๒ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิษณุ พล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กล่าวว่า ฐานความผิดและอัตราโทษในร่างมาตรา ๒๐๒ เป็นฐานความผิดและอัตราโทษเดียวกับอัตราโทษที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๒ เป็นดังนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ ผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ” เนื่องจากความว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖” ครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๒ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ ผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๐๓

“มาตรา ๒๐๓ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ฐานความผิดและอัตราโทษในร่างมาตรา ๒๐๓ เป็นฐานความผิดและอัตราโทษเดียวกับอัตราโทษที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๐๓ มีฐานความผิดและอัตราโทษเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่จะเป็นการอุดช่องว่างในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นเรื่องการกระทำความผิดของเจ้าพนักงานไม่ครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่ใช้อำนาจรัฐแต่ไม่ได้รับเงินเดือนประจำ จึงมีการบัญญัติคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เพื่อให้เกิดความครอบคลุม และเพิ่มเรื่องการใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ ตามหลักอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๓ เป็นดังนี้ “**ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖** ผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๓ **ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖** ผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๐๔

“มาตรา ๒๐๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศบัญญัติไว้ในร่างมาตราใด

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๕๓/๑

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๔ เป็นดังนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม หมวด ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท” เหตุผลที่ตัดคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ออก เนื่องจากในร่างมาตรา ๒๐๔ ไม่ใช่การกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม หมวด ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๒๐๕

“มาตรา ๒๐๕ ผู้ใดเป็นดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงบัญญัติเรื่องเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ในร่างมาตรา ๒๐๕ ขณะที่ฐานความผิดดังกล่าวได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เพื่อให้ครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่ใช้อำนาจรัฐแต่ไม่ได้รับเงินเดือนประจำ นอกจากนี้ การบัญญัติเรื่องเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศไว้ก็เพื่อต้องการให้บุคคลดังกล่าวได้รับโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม หมวด ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางทหารเรือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

มาตรา ๒๐๖

“มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ฐานความผิดและอัตราโทษในร่างมาตรา ๒๐๖ เป็นฐานความผิดและอัตราโทษเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ ผู้ดำรงตำแหน่งทางทหารเรือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ ผู้ดำรงตำแหน่งทางทหารเรือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๐๗

“มาตรา ๒๐๗ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำความผิดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำให้เพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้นนิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้ความความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้ความความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมิอำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางทนายเมื่อง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำความผิดอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การตัดคำว่า “ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ” จะทำให้ไม่ครอบคลุมบุคคลดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖” ครอบคลุมถึงบุคคลดังกล่าวแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า ความว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖” รวมถึงเจ้าหน้าที่ทางการเมืองด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้บันทึกข้อสังเกตเรื่องเจ้าหน้าที่ทางการเมืองไว้เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า มีการตั้งข้อสังเกตว่าในร่างมาตรานี้ควรต้องมีการบัญญัติเรื่องมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพื่อเป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ โดยกำหนดให้นิติบุคคลต้องมีการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการให้สินบน

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ฐานความผิดและอัตราโทษในร่างมาตรา ๒๐๗ เป็นฐานความผิด

และอัตราโทษเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๕ โดยมีการเพิ่มความในวรรคสามขึ้นมาใหม่เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการให้สินบนข้ามชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล ตามวรรคสอง ให้หมายความถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมียานาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๗ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางราชการหรือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้นนิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมียานาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๒๐๘

“มาตรา ๒๐๘ ผู้ใดขัดขวางกระบวนการยุติธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการสอบสวนหรือไต่สวน ฟ้องร้อง หรือดำเนินคดี เพื่อมิให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถ้าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้เสียหายหรือพยานเพื่อจูงใจให้ผู้นั้น ไม่ไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความหรือเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จหรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๒) ใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หลอกลวง หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นเพื่อมิให้ผู้เสียหาย หรือพยานไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความหรือเพื่อให้ผู้นั้นให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จหรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๓) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ เอาไปเสีย แก้ไขเปลี่ยนแปลง ปกปิด หรือซ่อนเร้นเอกสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ หรือปลอม ทำ หรือใช้เอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ อันเป็นเท็จในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๔) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการหรือ พนักงานสอบสวน หรือเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๕) ใช้กำลังบังคับ ชูเชิญ ช่มชู้ ช่มชื่นใจ หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนเพื่อจูงใจให้กระทำการไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๐๘ เป็นร่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเพิ่มขึ้นใหม่ โดยใช้แนวทางเดียวกับมาตรา ๒๖ ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องความผิดเกี่ยวกับการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เหตุผลในการเพิ่มบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากการไต่สวนเกี่ยวกับคดีทุจริตจะปรากฏพฤติการณ์อันเป็นการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในรูปแบบต่างๆ แต่ไม่สามารถเอาผิดโดยการดำเนินคดีตามปกติได้ จึงนำเรื่องความผิดเกี่ยวกับการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่บัญญัติในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาบัญญัติไว้ด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ ใช้บังคับกับคดีทั่วไป หรือคดีที่เกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเท่านั้น และความใน (๔) ของร่างมาตรานี้มีเนื้อหาเช่นเดียวกับมาตราใดในประมวลกฎหมายอาญา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน (๔) เป็นความที่นำมาจากมาตรา ๑๖๗ ของประมวลกฎหมายอาญา มีการแก้ไขโดยเพิ่มเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเท่านั้น แต่เหตุใดอัตราโทษจึงแตกต่างจากอัตราโทษในประมวลกฎหมายอาญาที่มีโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน (๔) มีเนื้อหาเช่นเดียวกับมาตรา ๑๖๗ ของประมวลกฎหมายอาญา แต่ความในร่างมาตรา ๒๐๘ มีอัตราโทษแตกต่างจากมาตรา ๑๖๗ ของประมวลกฎหมายอาญา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อกรรมการ ป.ป.ช. ถือเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา อาจไม่จำเป็นต้องคงความใน (๔) ไว้ เสนอตัดความใน (๔) ออก และสอบถามว่า เหตุใดความในร่างมาตรานี้จึงไม่กำหนดบทลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กระทำความผิดตามร่างมาตรานี้ด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๑๗ ได้กำหนดบทลงโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความเที่ยงธรรม กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นไว้แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๐๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๘ ผู้ใดขัดขวางกระบวนการยุติธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการสอบสวนหรือไต่สวน ฟ้องร้อง หรือดำเนินคดี เพื่อมิให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถ้าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้เสียหายหรือพยานเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นไม่ไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความหรือเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จหรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๒) ใช้กำลังบังคับขู่เข็ญ ช่มชู้ ช่มชื่นใจ หลอกลวง หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นเพื่อมิให้ผู้เสียหายหรือพยานไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความหรือเพื่อให้ผู้นั้นให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จหรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๓) ทำให้เสียหายทำลายทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์เอาไปเสียแก้ไขเปลี่ยนแปลงปกปิดหรือซ่อนเร้นเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆหรือปลอมทำหรือใช้เอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆอันเป็นเท็จในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๔) ให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนหรือเรียกดักหรือข่มขู่ข่มขืนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้กระทำหรือไม่กระทำหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๕) ใช้กำลังบังคับ ขู่เข็ญ ช่มชู้ ช่มชื่นใจ หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนเพื่อจูงใจให้กระทำการไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่”

มาตรา ๒๐๙

“มาตรา ๒๐๙ การกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้นอกกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๕

(๒) บุคคลสัญชาติไทยกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗

(๓) นิติบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามมาตรา ๒๐๗ กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๗”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้มีความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ โดยกำหนดบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรที่จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้อาจมีหลักการที่กว้างเกินไป และอาจทำให้บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยที่กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรได้รับโทษตามร่างมาตรานี้ด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่จะต้องถูกลงโทษตามร่างมาตรานี้จะต้องประกอบธุรกิจหรืออาชีพในประเทศไทยและกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๒๐๗ มาก่อนแล้ว ซึ่งในปัจจุบันการให้สินบนข้ามชาติจะเป็นการกระทำความผิดที่มีความเชื่อมโยงกันหลายประเทศโดยมีบุคคลหรือนิติบุคคลที่ประจำอยู่ในแต่ละประเทศเป็นผู้กระทำความผิด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ๖ กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๕”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๕ การกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารหรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ๖ กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๕”

(๒) บุคคลสัญชาติไทยกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗

(๓) นิติบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามมาตรา ๒๐๗ กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๗”

มาตรา ๒๑๐

“มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวนตามมาตรา ๒๔ (๑) และ (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า เหตุใดจึงบัญญัติความว่า “คณะกรรมการไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวน” ไว้ในร่างมาตรานี้

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการอาจไม่จำเป็นต้องกำหนดบทลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการไต่สวน

และหัวหน้าพนักงานไตสวนไว้ในร่างมาตรานี้ เนื่องจากคณะกรรมการไตสวน และหัวหน้าพนักงานไตสวน ถือเป็นเจ้าพนักงาน และในประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดบทลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานไว้แล้ว

นางชีนุสน นินาทองษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไตสวน และหัวหน้าพนักงานไตสวนตามมาตรา ๒๔ (๑) และ (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕๑๐๕/๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เนื่องจากร่างมาตรา ๑๐๕/๔ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามรายการและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรแก้ไขอัตราโทษตามร่างมาตรานี้ให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากมีอัตราโทษสูงกว่าอัตราโทษของผู้ที่ขัดขึ้นหมายหรือคำสั่งของศาลตามมาตรา ๑๗๐ ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตราใดกำหนดให้พนักงานไตสวนมีอำนาจดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๔ และความว่า “คณะกรรมการไตสวน” ในร่างมาตรานี้ มีที่มาอย่างไร

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การกำหนดให้พนักงานไตสวนมีอำนาจดำเนินการตามร่างมาตรา ๒๔ จะถูกกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๓๘/๒ วรรคหก โดยกำหนดว่า “ในการไตสวนเบื้องต้นให้เลขาธิการและหัวหน้าพนักงานไตสวน มีอำนาจตามมาตรา ๒๔ ด้วย” ส่วนเหตุที่บัญญัติความว่า “คณะกรรมการไตสวน” ไว้ในร่างมาตรานี้ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๘/๔ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการ ป.ป.ช. ไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการไตสวนเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือเป็นกรณีมีการไตสวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เห็นด้วยกับการกำหนดบทลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการไตสวนเนื่องจากคณะกรรมการไตสวน มีสถานะเป็นองค์กรคณะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไตสวนตามร่างมาตรา ๓๘/๔

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไตสวน และหัวหน้าพนักงานไตสวนตามมาตรา ๒๔ (๑) และ (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕๑๐๕/๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไตสวน และหัวหน้าพนักงานไตสวนตามมาตรา ๒๔ (๑) และ (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕๑๐๕/๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหกเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๑๑

“มาตรา ๒๑๑ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยมิได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมีใช่เป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่งเป็นการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาตามมาตรา ๔๘ วรรคสี่ หรือชื่อและที่อยู่ของผู้ชี้ช้อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๔๗/๑ ผู้นั้นต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กำหนดในวรรคหนึ่ง”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการบัญญัติความเป็นวรรคสองตามความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาตามมาตรา ๔๘ วรรคสี่ หรือชื่อและที่อยู่ของผู้ชี้ช้อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๔๗/๑

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ที่ผ่านมามีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้นำหลักการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะมาใช้ในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเช่นกัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตราใดกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ และเหตุใดความในวรรคสองจึงกำหนดบทลงโทษผู้ที่เปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาตามมาตรา ๔๘ วรรคสี่

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการ จะถูกกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๗ วรรคสองและวรรคสาม ที่บัญญัติว่า

“การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้สาธารณชนทราบ ห้ามเปิดเผยข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของผู้กล่าวหา ผู้แจ้งเบาะแส และผู้ซึ่งเป็นพยานหรือกระทำการใดอันจะทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว และให้ดำเนินการดังนี้ด้วย

(๑) ในขั้นก่อนการไต่สวน ห้ามเปิดเผยชื่อผู้ถูกกล่าวหา และคำกล่าวหา

(๒) เมื่อได้ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นหรือไต่สวนแล้วมีพยานหลักฐานพอสมควรก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย ให้เปิดเผยข้อมูลได้เฉพาะพฤติการณ์ที่มีการกล่าวหาว่ากระทำความผิด แต่มิให้เปิดเผยชื่อผู้ถูกกล่าวหา

(๓) เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นหรือวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่พฤติการณ์การกระทำความผิด ให้เปิดเผยชื่อผู้ถูกกล่าวหาได้

ห้ามมิให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลรายงานและสำนวนการตรวจสอบ การสอบสวน การไต่สวน หรือการไต่สวนเบื้องต้น รวมทั้งบรรดาสารพเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ สอบสวน ไต่สวน หรือไต่สวนเบื้องต้นที่อยู่ระหว่างการดำเนินการให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้พิจารณาและมีมติในเรื่องดังกล่าวแล้ว”

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เหตุที่กำหนดบทลงโทษผู้ที่เปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาตามมาตรา ๔๘ วรยศี่ เนื่องจากในร่างมาตรา ๔๘ วรยศี่ กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่จัดให้มีระบบในการจดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็นความลับ และห้ามมิให้มีการเปิดเผยทะเบียนชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ส่วนความในวรรคสอง เหตุที่ใช้คำว่า “หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๔๗/๑” เนื่องจากร่างมาตรา ๑๔๗/๑ กำหนดว่าในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดเพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ ถ้าได้ทำหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งหรือให้ยืนยันคำสั่งแล้ว และได้ทำเป็นหนังสือถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้ไม่ได้มีความมุ่งหมายที่จะลงโทษผู้ที่เปิดเผยทะเบียนชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาแต่มีความมุ่งหมายที่จะลงโทษผู้ที่เปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหา

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สอบถามว่า ร่างมาตรา ๗๕/๑๑ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้แจ้งว่ามีการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญ จึงควรกำหนดบทลงโทษผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๕/๑๑ ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๑ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยมิได้รับขออนุญาต สทตช.หรือทรรทพ. ป/ป/ช./ และมิใช่เป็นทรรทพ.ที่ตนทบทวนที่ราชทรรทหรือเพื่อประโยชน์แก่ทรรท ตรวสสช.หรือได้สทช.ที่สืบหรือเพื่อประโยชน์แก่ทรรททรรทหรือเพื่อประโยชน์สททรรท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๒๗

หากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่งเป็นการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ตามบทตรา ๕๕ วรยศี่ หรือชื่อและที่อยู่ของผู้ชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง หรือเปิดเผยทะเบียนที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๔๗/๑๔๘ วรยศี่ ผู้นั้นต้องระวางโทษ สองเท่าของโทษที่กำหนดในวรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการกระทำของกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวางโทษเป็นสองเท่า”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า ควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ ศึกษาวิจัย และเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบและอันตรายของการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนตามร่างมาตรา ๑๗๒ (๓/๑) ไม่ต้องได้รับโทษตามร่างมาตรานี้ หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความว่า “เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๒๗” ในวรรคหนึ่งที่แก้ไขเพิ่มเติม อาจทำให้คณะกรรมการ

ป.ป.ช. ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะได้และอาจทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่นหรือการเปิดเผยข้อมูลให้กับผู้เชี่ยวชาญที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจ้างให้มาศึกษาวิเคราะห์คดีประสบปัญหาได้ จึงควรตัดความดังกล่าวออก นอกจากนี้ ควรคงความว่า “และมีใช่เป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง” ในวรรคหนึ่งไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยคดีได้เสร็จแล้วก็สามารถเปิดเผยข้อมูลในคดีเพื่อให้มีการศึกษา วิเคราะห์หรือวิจัยคดีนั้นได้ แต่ความในร่างมาตรานี้กำหนดไว้เพื่อป้องกันไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยข้อมูลในระหว่างการไต่สวน

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ที่แก้ไขเพิ่มเติมอาจจะทำให้เกิดปัญหาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือการรับส่งข้อมูลระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือการรับส่งข้อมูลระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่ง จึงไม่เป็นความผิดตามร่างมาตรานี้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๑ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยมิได้รับขออนุญาต จากคณะกรรมการ ป.ป.ช./ และมีใช่เป็นทนายที่ตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตาม มาตรา ๒๗

หากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่งเป็นการเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา ตามบทที่ ๕๕ วรรคสี่ หรือชื่อและที่อยู่ของผู้ชี้ข้อ แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง หรือเปิดเผยทะเบียนที่จัดทำขึ้นตาม มาตรา ๑๕๗/๑๕๘ วรรคสี่ ผู้นั้นต้องระวางโทษ สองเท่าของโทษที่กำหนดในวรรคหนึ่ง จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการกระทำของกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่า”

มาตรา ๒๑๒

“มาตรา ๒๑๒ ผู้ใดรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ความลับดังกล่าว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางชีนุสน นีวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า สำนักงาน ป.ป.ช. มีความเห็นว่า ความในร่างมาตรานี้มีความมุ่งหมายที่จะลงโทษผู้ที่เปิดเผยความลับในการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เท่านั้นที่จะรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. จึงเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๒๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ความลับดังกล่าว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติการตามหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ความลับดังกล่าว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติการตามหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๑๓

“มาตรา ๒๑๓ ผู้ใดยักยอก ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสารหรือบันทึก ข้อมูล หรือทรัพย์สินที่หัวหน้าพนักงานไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดหรืออายัดไว้ หรือที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าจะตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้มีหลักการเช่นเดียวกับมาตรา ๖๕ ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๓ ผู้ใดยักยอก ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน บัญชี เอกสารหรือบันทึก ข้อมูล หรือทรัพย์สินที่หัวหน้าพนักงานไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดหรืออายัดไว้ หรือสั่งให้ส่ง หรือที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าจะตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นอกจากนี้ ควรกำหนดให้มีบทลงโทษกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กระทำความผิดตามร่างมาตรา ๒๑๓ ด้วย จึงเสนอบัญญัติเพิ่มความเป็นร่างมาตราใหม่ ดังนี้

“ร่างมาตรา กรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดยักยอก ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือจงใจไม่หยิบยกขึ้นไว้ในสำนวนการไต่สวน หรือสำนวน

การไต่สวนเบื้องต้น ซึ่งเอกสาร หรือบันทึก ข้อมูล ที่อาจเป็นพยานหลักฐานไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษกับ ผู้ถูกกล่าวหา ต้องระวางโทษ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๓ ผู้ใดยกย้าย ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือทำให้ ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน บัญชี เอกสารหรือบันทึก ข้อมูล หรือทรัพย์สินที่หัวหน้าพนักงานไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดหรืออายัดไว้ หรือสั่งให้ส่ง หรือที่ตนรู้หรือควรรู้ว่า จะตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ ไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตราใหม่ ดังนี้

“มาตรา กรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดยกย้าย ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือจงใจไม่หยิบยกขึ้นไว้ในสำนวนการไต่สวน หรือสำนวน การไต่สวนเบื้องต้น ซึ่งเอกสาร หรือบันทึก ข้อมูล ที่อาจเป็นพยานหลักฐานไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษกับ ผู้ถูกกล่าวหา ต้องระวางโทษ”

มาตรา ๒๑๔

“มาตรา ๒๑๔ ผู้ใดครอบครองหรือรักษาทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นใดที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน ยึด อายัด หรือเรียกให้ส่ง ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร หรือพยานหลักฐานนั้น หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้มีเนื้อหาคล้ายคลึงกับความในร่างมาตรา ๒๑๓

นางชีนุสน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๒๑๓ จะนำไปใช้กับกรณีที่มีการยึดทรัพย์สินของ ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าร้ายยผิตปกติให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๑๓ ให้ครอบคลุมกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งให้ส่งทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร บันทึก ข้อมูลให้กับ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้แล้ว ก็อาจไม่จำเป็นต้องคงความในร่างมาตรานี้ไว้ ดังนั้น เสนอตัดความใน ร่างมาตรา ๒๑๔ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๒๑๔ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๒๑๕

“มาตรา ๒๑๕ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ เลขาธิการ คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการขัดขวางการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่脅ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางขึ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้มีหลักการเช่นเดียวกับมาตรา ๑๓๘ ของประมวลกฎหมายอาญา แต่จะมีอัตราโทษปรับที่แตกต่างกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑๖

“มาตรา ๒๑๖ บรรดาความผิดตามมาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๔ และมาตรา ๒๑๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นเป็นการสมควรอาจขออนุมัติต่อเลขาธิการ หรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย เพื่อร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ซึ่งกระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้มีที่มาอย่างไร

นางขึ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้เสนอโดยสำนักงาน ป.ป.ช. โดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีความเห็นว่า ความในร่างมาตรานี้จะทำให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่พบการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๔ และมาตรา ๒๑๕ มีอำนาจขออนุมัติต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ซึ่งกระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ซึ่งกระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนอยู่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อเป็นขั้นตอนการดำเนินงานโดยปกติของสำนักงาน ป.ป.ช. ก็ไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น เสนอตัดความในร่างมาตรานี้ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๒๑๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๒๑๗

“มาตรา ๒๑๗ กรรมการ กรรมการไต่สวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลหรือคณะบุคคลที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความเที่ยงธรรม กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นางขึ้นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้มีเนื้อหาเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พิจารณาศึกษาร่างบทบัญญัติในบทกำหนดโทษและฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเพื่อนำมาปรับปรุงความในร่างมาตรานี้ ว่าควรกำหนดให้ผู้กระทำความผิดฐานใดต้องได้รับโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น โดยให้รอการพิจารณาความในร่างมาตรา ๒๑๗ ไว้ก่อน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๒๑๗

มาตรา ๒๑๘

“มาตรา ๒๑๘ ผู้ใดแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จหรือเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาลเพื่อจะกล่าวหาบุคคลตามมาตรา ๒๑๗ ให้ได้รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรแก้ไขอัตราโทษของร่างมาตรานี้ให้สอดคล้องกับอัตราโทษในประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากมีอัตราโทษแตกต่างจากมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗ ของประมวลกฎหมายอาญา โดยในมาตรา ๑๓๗ ของประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดบทลงโทษผู้ที่แจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ส่วนมาตรา ๑๗๕ และมาตรา ๑๗๗ ของประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดบทลงโทษผู้ที่เอาความเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาล และผู้ที่เบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีของศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๑๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๘ ผู้ใดแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จหรือเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาลเพื่อจะกล่าวหาบุคคล ~~ตามมาตรา ๒๑๗~~ ได้ให้ถูกไต่สวนหรือให้ได้รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น จะต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ไม่เกินห้าปีถึงสิบปี ~~และ~~ หรือปรับตั้งแต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาทหรือทั้งจำและปรับ”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง กำหนดโทษจำคุกสูงสุดไม่เกินเจ็ดปี แต่ในร่างมาตรา ๒๑๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติมข้างต้นกำหนดโทษ

จำคุกสูงสุดไม่เกินห้าปี ดังนั้น โทษในความผิดฐานเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาลตามร่างมาตรานี้จะเบาว่าความผิดอาญาทั่วไปได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๑๘ เป็นดังนี้ “ผู้ใดแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานฟ้องเท็จหรือเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาล ทั้งนี้เพื่อจะเกลี้ยกล่อมบุคคลตามบทตรา ๒๑๘ใดให้ถูกไต่สวนหรือให้ได้รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าไม่เกินเจ็ดปีถึงสิบปี เสมอหรือปรับตั้งแต่ไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาทที่สงสองแสนบาทหรือทั้งจำและปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๑๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑๘ ผู้ใดแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จหรือเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาล ทั้งนี้ เพื่อจะเกลี้ยกล่อมบุคคลตามบทตรา ๒๑๘ใดให้ถูกไต่สวนหรือให้ได้รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าไม่เกินเจ็ดปีถึงสิบปี เสมอหรือปรับตั้งแต่ไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาทที่สงสองแสนบาทหรือทั้งจำและปรับ”

บทเฉพาะกาล

“บทเฉพาะกาล”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อบทเฉพาะกาล โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๑๙

“มาตรา ๒๑๙ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นผู้ซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ถือว่าเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และถ้าเป็นผู้ซึ่งได้รับการสรรหาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ถือว่าเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้มีความเห็นของบุคคลทั่วไปผ่านเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้ ๑) ควรกำหนดให้มีการสรรหา

มาตรา ๒๑๙/๑

“มาตรา ๒๑๙/๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีไต่ถามคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระใดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง การแต่งตั้งดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๒๑๙ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและกรรมการ ทนายเลขาธิการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๒๑๙ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า โดยปกติเมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่ง จะต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ หรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับการสรรหาใหม่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่ง จะต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๑ กำหนดว่า “ภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีไข้คณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหา” ดังนั้น ระยะเวลาตามความในร่างมาตรา ๒๑๙/๑ วรรคหนึ่ง ควรสอดคล้องกับมาตรา ๗๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

นางขึ้นสุน นีวาทพงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๑๙/๑ นำหลักการมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นบทบัญญัติก่อนจะมีการประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ยังคงให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ แต่คณะกรรมการจะกำหนดให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น การนำหลักการจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต้องพิจารณาให้เหมาะสมด้วย ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ยกร่างมาตรา ๒๑๙/๑ มาเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๑๙/๑

มาตรา ๒๑๙/๒

“มาตรา ๒๑๙/๒ ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๒๑๙/๑ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามจำนวนที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑๙/๑ วรรคสี่ และให้สรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพิ่มขึ้นอีกสองคนเพื่อให้ครบจำนวนตามมาตรา ๖ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิควินิจฉัยตามมาตรา ๒๑๙/๑

ในกรณีที่ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่งเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดำเนินการคัดเลือกและส่งชื่อให้คณะกรรมการสรรหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการสรรหามีควินิจฉัยตามมาตรา ๒๑๙/๑ เพื่อส่งรายชื่อให้วุฒิสภาดำเนินการต่อไปพร้อมกับรายชื่อที่ได้รับการสรรหา”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ยกร่างมาตรา ๒๑๙/๒ มาเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๑๙/๒

มาตรา ๒๒๐

“มาตรา ๒๒๐ ให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ยังคงเป็นเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ตามสัญญาจ้างที่ทำไว้ต่อกัน

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้วินิจฉัย ในการวินิจฉัยให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาตามแนวทางของคณะกรรมการสรรหาที่วินิจฉัยไว้ตามมาตรา ๒๑๙/๑”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า คุณสมบัติของเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดอย่างไร

นางขึ้นสุน นีวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๕ กำหนดว่า “เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความเป็นกลางทางการเมือง ไม่เคยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดในระยะเวลาสิบปีก่อนได้รับแต่งตั้ง มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบปีในวันที่ได้รับแต่งตั้งและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในขณะดำรงตำแหน่งเลขาธิการและมีคุณวุฒิ ประสพการณ์ และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ใช่ข้าราชการ แต่เป็นพนักงานที่มาจากการสรรหา ซึ่งแตกต่างจากเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เป็นข้าราชการในสำนักงาน ป.ป.ช.

ประธานกรรมการสอบถามว่า คุณสมบัติของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แตกต่างกันหรือไม่

นางขึ้นสุน นีวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๐ ให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ **และยังมิได้มีมติเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้** ยังคงเป็นเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ **ทั้งนี้ ตกลงสัณยฐานที่หาได้ต่อทั้ง**

ในกรณีที่มิได้มีมติเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมาการ ป/ป/ช/ เป็นผู้วินิจฉัยในกรณีที่มิได้มีมติเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมาการ ป/ป/ช/ เป็นผู้วินิจฉัยในกรณีที่มิได้มีมติเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมาการ ป/ป/ช/ เป็นผู้วินิจฉัยในกรณีที่มิได้มีมติเห็นชอบให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมาการ ป/ป/ช/ เป็นผู้วินิจฉัย”

มาตรา ๒๒๑

“มาตรา ๒๒๑ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นอันพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๒๒๑ จำเป็นต้องบัญญัติหรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ถูกยกเลิกไปแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗๔ กำหนดว่า “ให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นอันพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ” ดังนั้น เมื่อมีการยกเลิกตำแหน่งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ก็ควรกำหนดบทบัญญัติในร่างมาตรานี้ไว้เช่นเดียวกับมาตรา ๗๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีอำนาจหน้าที่อย่างไร

นางชินสุมน นีวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓/๑๘ กำหนดว่า “ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังนี้

(๑) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริตโดยดำเนินการเพื่อการป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๑ เป็นดังนี้ “ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เขียนขึ้นซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๑ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เขียนขึ้นซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ”

มาตรา ๒๒๑/๑

“มาตรา ๒๒๑/๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมีได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไต่ถามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๙ (๓/๒) ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ และให้ถือว่าการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวเป็นการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติมที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ หรือมีตำแหน่งใดที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่ต้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีเพิ่มเติม

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน ซึ่งได้มีการกำหนดตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไว้เป็นการเฉพาะแล้ว อย่างไรก็ตาม มีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องประกาศกำหนดเพิ่มเติมให้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย เช่น ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องประกาศกำหนดตำแหน่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๑/๑ เป็นดังนี้ “ในระหว่งที่คณะกรรมาการ ๒/๒/๒/ ซึ่งมิได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางทหารเรือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชกฤษฎีกา ๑๕ (๓/๒) ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามกฏเกณฑ์และวิธีที่ราชกิจจานุเบกษาในชั้นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น และการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ถือว่าเป็นการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังที่สมควรเป็นตามชั้นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่าการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนั้น การอ้างอิงการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเฉพาะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะครอบคลุมบทบัญญัติในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๑/๑ เป็นดังนี้ “ในระหว่งที่คณะกรรมาการ ๒/๒/๒/ ซึ่งมิได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางทหารเรือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชกฤษฎีกา ๑๕ (๓/๒) ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามกฏเกณฑ์และวิธีที่ราชกิจจานุเบกษาในชั้นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น และการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังที่สมควรเป็นตามชั้นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๑/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๑/๑ ในระหว่งที่คณะกรรมาการ ๒/๒/๒/ ซึ่งมิได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางทหารเรือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชกฤษฎีกา ๑๕ (๓/๒) ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้อยู่ในชั้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น และการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังที่กล่าวเป็นบทบัญญัติที่ทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๒๒๑/๒

“มาตรา ๒๒๑/๒ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ประกาศจำนวนหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ ดำเนินการให้หุ้นของตนให้เป็นไปตามจำนวนที่ประกาศกำหนดภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า หลักการตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

นางชิ้นสุมน นิเวศพงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ขณะที่ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) ได้กำหนดห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๒๒๑/๒ ออกทั้งหมด และแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) เป็นดังนี้ “รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ในการกำหนดดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติให้ถูกต้องไว้ตามสมควรด้วย”

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ สอบถามว่า หากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งในทางบริหารได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหลักเกณฑ์ในขณะนั้น ต่อมาเมื่อพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเป็นเวลาสิบปี มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้ง

โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ใหม่ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้น กรณีดังกล่าวเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักเกณฑ์เดิมหรือตามหลักเกณฑ์ใหม่ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินขึ้นใหม่ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักเกณฑ์ใหม่ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดร่างมาตรา ๒๒๑/๒ ออกทั้งมาตรา

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) เป็นดังนี้

“(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด ในการกำหนดดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติให้ถูกต้องไว้ตามสมควรด้วย”

มาตรา ๒๒๑/๓

“มาตรา ๒๒๑/๓ บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการบริหารสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ทุกเรื่อง ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ควรให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ใช่จำกัดเฉพาะบรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการบริหารสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๑/๓ เป็นดังนี้ “บรรดาระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการบริหารสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๓ เป็นดังนี้ “ให้โอนบรรดาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน คตษทรรพทรรพทรรพเสีตตั้ง ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาเป็นของสำนักงาน คตษทรรพทรรพ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งข้าราชการหรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๗๒/๑ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๓ ให้โอนบรรดาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน คตษทรรพทรรพทรรพเสีตตั้ง ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาเป็นของสำนักงาน คตษทรรพทรรพ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งข้าราชการหรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๗๒/๑ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”

มาตรา ๒๒๓/๑

“มาตรา ๒๒๓/๑ ให้การถอดถอนจากตำแหน่งที่ได้ดำเนินการตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังคงมีผลอยู่ต่อไป และให้นับระยะเวลาที่ถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือในการรับราชการของผู้ถูกถอดถอนจากตำแหน่งนั้นต่อเนื่องต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๒๒๓/๑ เป็นดังนี้ “ให้การถอดถอนจากตำแหน่งที่ได้ดำเนินการตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีผลอยู่ต่อไป และให้นับระยะเวลาที่ถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือในการรับราชการของผู้ถูกถอดถอนจากตำแหน่งนั้นต่อเนื่องต่อไป”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๒๓/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๓ ให้การถอดถอนจากตำแหน่งที่ได้ดำเนินการตามหมวด ๕ การถอดถอนจากตำแหน่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีผลอยู่ต่อไป และให้นับระยะเวลาที่ถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือในการรับราชการของผู้ถูกถอดถอนจากตำแหน่งนั้นต่อเนื่องต่อไป”

มาตรา ๒๒๔

“มาตรา ๒๒๔ ให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎหมายที่มีการแก้ไขที่บัญญัติให้เป็นความผิดและมีโทษทางอาญา และบรรดาการกระทำความผิดและความผิดที่มีโทษทางอาญา หรือการสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับยังคงเป็นความผิดอยู่ต่อไป และยังคงรับโทษต่อไป หรือได้ตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษตามกฎหมายตามอัตราโทษที่กำหนดไว้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษอยู่ก็ให้รับโทษต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดโทษ ตามคำพิพากษาของศาล และให้คำพิพากษาของศาลที่พิพากษาหรือมีคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีผลใช้บังคับได้จนกว่าจะมีการบังคับคดีเสร็จสิ้น ในกรณีที่มีการดำเนินคดีที่เกิดจากการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และที่อยู่ระหว่างการไต่สวน หรือมีการวินิจฉัยความผิดหรือฟ้องคดีโดยอาศัยบทความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ความผิดนั้นยังคงเป็นความผิดอยู่ต่อไป และศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดียังคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวไว้ว่า ร่างมาตรา ๒๒๔ เป็นบทบัญญัติที่มีถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน และทำให้เกิดความสับสนได้ง่าย ทั้งนี้ ตามหลักการของความผิดที่มีโทษทางอาญา เมื่อมีกฎหมายใหม่ บัญญัติให้การกระทำใดไม่เป็นความผิดอีกต่อไป การกระทำที่เคยเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับเดิม จะไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับใหม่ และไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น ถ้อยคำในร่างมาตรานี้อาจเป็นการบัญญัติยกเว้นหลักการดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม

ประธานกรรมการสอบถามว่า มาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องใด

นางขึ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มาตรา ๑๐๓ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และมาตรา ๑๒๓/๑ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดโทษกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งบทบัญญัติทั้งสามมาตราได้นำหลักการมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว

ประธานกรรมการสอบถามว่า การนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษในคดีอาญาถือเป็นการบังคับคดีอย่างหนึ่งหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษในคดีอาญาถือเป็นการบังคับคดีรูปแบบหนึ่ง ทั้งนี้ โดยหลักของกฎหมายอาญาห้ามออกกฎหมายย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล แต่หากกฎหมายย้อนหลังเป็นคุณแก่บุคคลสามารถใช้บังคับได้ตามมาตรา ๓ ของประมวลกฎหมายอาญา โดยหากการกระทำใดเป็นความผิดและ ผู้กระทำความผิดกำลังรับโทษอยู่ หากต่อมามีกฎหมายที่ใช้บังคับในภายหลังกำหนดให้การกระทำนั้นไม่เป็น ความผิดอีกต่อไป ก็ต้องปล่อยตัวผู้กระทำความผิดนั้น อย่างไรก็ตาม ความในร่างมาตรา ๒๒๔ อาจมุ่งหมายว่า หากการกระทำใดเป็นความผิดและผู้กระทำความผิดกำลังรับโทษอยู่ แม้ต่อมามีกฎหมายใหม่มีผลใช้ บังคับ แต่หากไม่มีบทบัญญัติใดที่เป็นคุณกับผู้กระทำความผิด ก็ให้ใช้กฎหมายเดิมบังคับกับผู้กระทำ ความผิดนั้นต่อไปได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

[illegible]

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกระบวนการได้ส่วนและการได้ส่วนเบื้องต้นซึ่งต้องดำเนินการตามวิธีการและภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
เป็นคุณกับผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยมากกว่า ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ระยะเวลาดำเนินการไต่สวนคดีในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการไต่สวนให้แล้วเสร็จภายในสองปี ดังนั้น บทบัญญัติในวรรคสอง จะมีผลต่อคดีเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เกินกำหนดระยะเวลาสองปีแล้วหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้ บังคับกับกระบวนการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นซึ่งต้องดำเนินการตามวิธีการและภายในระยะเวลา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้ว หรือเหลือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ให้นับระยะเวลาเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า คดีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับประพฤตินิชอบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่ระหว่างดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือไต่สวนที่เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะอยู่ในบังคับระยะเวลาตามที่บัญญัติในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คดีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับประพฤตินิชอบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่ระหว่างดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง หรือไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม คดีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับประพฤตินิชอบที่เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรเร่งรัดดำเนินการเพื่อส่งให้แก่ ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้มุ่ง ดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตที่ยังค้างการพิจารณาอยู่จำนวนมาก

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ปัจจุบันคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แบ่งออกเป็นสามประเภท คือ ประเภทที่หนึ่งคดีที่อยู่ระหว่างการชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประเภทที่สองคดีที่อยู่ระหว่างการ ดำเนินการไต่สวนของคณะอนุกรรมการไต่สวน และประเภทที่สามคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับเรื่องไว้ แต่ยังไม่ได้นำดำเนินการใดๆ ซึ่งมีประเด็นที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบ การดำเนินคดีในสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คดีประเภทที่สามซึ่งเป็นคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับเรื่องไว้แต่ยังไม่ดำเนินการ ใดๆ นั้น คดีในกลุ่มนี้จะเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ หรือยังคงต้องดำเนินการตามกระบวนการที่บัญญัติ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นที่สอง คดีประเภทที่หนึ่งซึ่งเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคดี ประเภทที่สองซึ่งเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการไต่สวนของคณะอนุกรรมการไต่สวน คดีในกลุ่มนี้จะเข้า สู่กระบวนการดำเนินคดีตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ หรือยังคงต้องดำเนินการตามกระบวนการที่บัญญัติในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ไต่สวน หรือมีทรวินิจฉัยตวณพิศหรือพิษคดีโดยสัดขบตตวณพิศตวณถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม **และเขียนตวณพิศยังมีผลใช้บังคับอยู่** ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ **โดยให้ตวณพิศนั้นยังตวณเขียนตวณพิศอยู่ต่อไป และตตวณที่มีอานตพิษวณเวพิพตตตตยังตวณมีอานตพิษวณเวพิพตตตตและตตวณผู้ทรวินิจฉัยนั้นได้**

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่าการที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจได้นั้นจึงทำให้มีการกระทำความทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น หลักการที่บัญญัติในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ที่บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจใช้ดุลพินิจว่าคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่มีผลใช้บังคับว่าจะดำเนินการกระบวนการตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือจะดำเนินการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ก็ได้ นั้น มีความเหมาะสมหรือไม่ ดังนั้น ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขั้นตอนใดบ้างที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือกระบวนการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ ไม่มีผลต่อการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา เพียงแต่กระบวนการไต่สวนที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ จะทำให้การดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกิดความรวดเร็วขึ้น

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า โดยหลักปฏิบัติในการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม กรณีที่มีกฎหมายเปลี่ยนแปลงวิธีพิจารณาคดี องค์กรผู้พิพากษาจะต้องใช้วิธีพิจารณาใหม่ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี ดังนั้น บทบัญญัติในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ที่กำหนดให้ดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการเลือกว่าจะใช้กระบวนการไต่สวนตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือใช้กระบวนการไต่สวนตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ สำหรับคดีที่อยู่ระหว่างการไต่สวนก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่มีผลใช้บังคับมีความเหมาะสมหรือไม่

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ควรกำหนดให้คดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับเรื่องไว้แล้วแต่ยังไม่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้กระบวนการไต่สวนตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ ส่วนคดีใดที่อยู่ในขั้นตอนการดำเนินการของ

คหบดียังมีผลใช้บังคับอยู่ ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้คหบดีนั้นยังคงเป็นคหบดีต่อไป และคหบดีที่มีอำนาจพิพากษาพิพากษาคดีซึ่งคดีซึ่งคหบดีพิพากษาคดีและลงโทษผู้กระทำผิดนั้นได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกระบวนการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นซึ่งต้องดำเนินการตามวิธีการและภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้วหรือเหลือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ให้นับระยะเวลาเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ในเรื่องใดที่ได้มีการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปก่อนแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการไต่สวนต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจะเกิดประสิทธิภาพและรวดเร็วกว่า ก็ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาและพิพากษาของศาลสำหรับคดีที่ยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมยังมีผลใช้บังคับอยู่จนกว่าคดีจะถึงที่สุด”

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า การตัดความว่า “ในการดำเนินการ การพิจารณาเพื่อฟ้องคดี การฟ้องคดี การพิจารณาคดี การบังคับคดี” ในวรรคหนึ่งที่แก้ไขเพิ่มเติมออก จะครอบคลุมถึงคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้วหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อกฎหมายใหม่บัญญัติว่าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิด ก็ต้องถือว่าคำพิพากษาของศาลที่พิพากษาว่าการกระทำของจำเลยเป็นความผิด การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ดังนั้น กรณีเช่นนี้คดีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีการฟ้องคดีต่อศาลเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ แต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ไม่มีการบัญญัติการกระทำดังกล่าวเป็นความผิด กรณีเช่นนี้จะถือว่าจำเลยพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คดีดังกล่าวหากศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยแล้วถือว่าเป็นการพิพากษาคดี ในขณะที่กฎหมายกำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด แม้ในภายหลังจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายโดยยกเลิกการกระทำความผิดดังกล่าว ก็ไม่มีผลเป็นการยกเลิกคำพิพากษาของศาล

ประธานกรรมการกล่าวว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หลักกฎหมายอาญาต้องนำมาใช้บังคับการกระทำความผิดที่เป็นการทั่วไป กรณีกฎหมายใดไม่มีเขียนไว้เป็นการเฉพาะให้นำหลักที่บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ ดังนั้น กรณีที่กฎหมายใหม่บัญญัติยกเลิกกฎหมายเก่าโดยให้การกระทำที่กฎหมายเก่าเคยกำหนดให้เป็นความผิดไม่เป็น

ความผิดอีกต่อไป ต้องถือว่าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาและจำเลยถูกจำคุกโดยหมายของศาล ก็ต้องปล่อยตัวจำเลย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีต่อศาลศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น ในคำฟ้องระบุว่าจำเลยกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๐ นั้น ในกฎหมายใหม่เปลี่ยนเป็นมาตรา ๑๐๕ เป็นต้น กรณีเช่นว่านี้ในการทำคำพิพากษาของศาล ศาลจะสามารถระบุในคำพิพากษาโดยอ้างเลขมาตราตามกฎหมายใหม่ได้หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่การกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายเก่า และในกฎหมายใหม่ได้บัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิดอยู่ กรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาลงโทษจำเลยได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างมาตรา ๑๐๘/๑๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอยู่ระหว่างการพิจารณาได้เปลี่ยนแปลงหลักการแตกต่างไปจากที่เคยบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยอาศัยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากต่อมาภายหลังมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับใหม่ใช้บังคับ และกำหนดว่าการกระทำนั้นยังเป็นความผิดอยู่ ในทางปฏิบัติอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายจะแถลงให้ศาลได้รับทราบ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อพิจารณาหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง อาจทำให้คดีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ ถือว่าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ เป็นดังนี้ “ให้นับบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสองหนึ่งด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการอยู่ก่อนที่คู่สมรสหรือบิดาจะเข้าดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือในกรณีของบุตร เป็นการเข้ามีส่วนได้เสียตาม (๔) เพราะเป็นการประกอบอาชีพตามปกติ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๒๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๒๔ ให้ทรัพย์สินที่ติดต่อกับทรัพย์สิน ๑๖๖ ทรัพย์สิน ๑๖๓ และทรัพย์สิน ๑๖๓/๑ แห่ง ภายใต้บังคับมาตรา ๒๒๓/๑ ในการดำเนินการไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัย และการดำเนินการให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ บรรดาที่ดำเนินการไปโดยชอบอยู่แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงทรัพย์สินที่มีทรัพย์สินที่บัญชีบัญชีให้ขึ้นต่อทรัพย์สินและสิทธิพิเศษ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์